

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๓

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง คณะรัฐมนตรีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีในการออกพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุม รัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ

คณะรัฐมนตรีเสนอคำร้องลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีในการออกพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ โดยแจ้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ” และมาตรา ๑๕๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด” ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรในคราวประชุมครั้งที่ ๒๗ (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ได้ลงมติกำหนดให้วันที่ ๒๔ มิถุนายน เป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ และเคยมีการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติตามมติดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ บัดนี้ ถึงกำหนดจะต้องตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ทันการเปิดสมัยประชุมในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ แต่ปรากฏว่า การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ชุดใหม่แทนชุดเดิมที่ครบวาระเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ยังไม่สามารถจัดให้มีสมาชิกวุฒิสภา ครบจำนวน ๒๐๐ คน เพื่อประกอบกันเป็นวุฒิสภาตามมาตรา ๑๒๑ ได้ อีกทั้งเป็นที่แน่ชัดว่า ไม่สามารถเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่ยังขาดจำนวนอยู่อีก ๔ คน ให้เสร็จสิ้นก่อนวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ได้ ซึ่งเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี เพราะมาตรา ๑๖๔ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖๓ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา” และมาตรา ๒๒๑ บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย” การดำเนินการเพื่อให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีต้องลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ซึ่งคณะรัฐมนตรี ได้อนุมัติหลักการของร่างพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๓

เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายแล้ว เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัย ที่ ๒๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องเลื่อนการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดที่ยังไม่เสร็จสิ้นออกไป กรณีจึงมีปัญหว่าคณะรัฐมนตรีจะต้องดำเนินการเพื่อให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ หรือไม่ และหากสามารถดำเนินการได้ต่อไปโดยชอบ ก็ยังมีปัญหาต่อเนื่องว่า สภาผู้แทนราษฎรจะประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ และสภาผู้แทนราษฎรต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ เรื่องดังกล่าว มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีขัดแย้งกันอยู่ในขณะนี้ ดังนี้

ฝ่ายแรก มีความเห็นว่า โดยที่การกำหนดวันเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติเป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๕๕ คณะรัฐมนตรีจึงไม่อาจปฏิบัติเป็นประการอื่นได้ นอกจากต้องดำเนินการเพื่อตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา และเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาโดยชอบแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรย่อมนัดประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทั้งปวงได้ตามปกติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นด้วยกับความเห็นฝ่ายนี้

ฝ่ายที่สอง มีความเห็นว่า โดยที่การเรียกประชุมรัฐสภา ไม่ว่าจะเป็นสมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญ และไม่ว่าจะเป็นสมัยประชุมสามัญทั่วไปหรือสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติย่อมเป็นการเรียกประชุม “รัฐสภา” ทั้งสิ้น ซึ่งมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา” เมื่อวุฒิสภายังมีจำนวนสมาชิกไม่ครบ ๒๐๐ คน ตามมาตรา ๑๒๑ จึงไม่อาจประกอบกันขึ้นเป็นวุฒิสภาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒๐/๒๕๕๓ ดังนั้น ในขณะนั้นถือว่าไม่มีวุฒิสภาอันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรัฐสภา คณะรัฐมนตรีจึงไม่อาจตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาได้

ฝ่ายที่สาม แม้จะเห็นด้วยกับความเห็นฝ่ายแรกว่า สามารถตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาได้ แต่เห็นว่า การเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อเปิดสมัยประชุมเป็นคณะละประเด็นกับการนัดประชุมของแต่ละสภา ดังนั้น การตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาจึงเป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ เท่านั้น แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อาจเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้จนกว่าองค์ประกอบของอีกสภาหนึ่งคือวุฒิสภาจะครบถ้วนก่อน

เมื่อมีปัญหาเช่นนี้ จึงทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจริง และเกี่ยวพันกับการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่ดำเนินการไปแล้ว ยังเหลือแต่ขั้นตอนที่ให้นำพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาออกประกาศใช้ให้ทันก่อนวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ เท่านั้น หากไม่มีคำวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานจะมีผลกระทบต่อคณะรัฐมนตรีและสถาบันรัฐสภา ตลอดจนการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีซึ่งจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติต่างๆ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ให้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเป็นการด่วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ดังนี้

๑. บัดนี้เหลือเวลาอีก ๔ วัน จะถึงกำหนดตามที่สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้เป็นวันเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติแล้ว แต่วุฒิสภาอันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรัฐสภายังมีสมาชิกไม่ครบจำนวน ๒๐๐ คน คณะรัฐมนตรีจะดำเนินการเพื่อให้มีการตราและประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้เป็นไปตามมติที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดตามมาตรา ๑๕๕ ได้หรือไม่ หรือจะต้องรอจนกว่าวุฒิสภามีจำนวนสมาชิกครบ ๒๐๐ คน ตามมาตรา ๑๒๑ และตามนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒๐/๒๕๕๓ เสียก่อน

๒. หากการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้ เพราะต้องรอให้วุฒิสภามีสมาชิกครบจำนวนก่อนเพื่อจักได้ประกอบกันเป็นวุฒิสภาและรัฐสภา การเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติตามมาตรา ๑๕๕ วรรคสองและวรรคสาม จะต้องมิขึ้นในวันใด เช่น วันเลือกตั้งครั้งสุดท้ายที่ได้สมาชิกวุฒิสภาครบจำนวน ๒๐๐ คน หรือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครบ ๒๐๐ คน หรือวันอื่นใด เพราะเป็นกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรมิได้กำหนดตามมาตรา ๑๕๕ เสียแล้ว

๓. แม้การตราพระราชกฤษฎีกาในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ สามารถกระทำได้และมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว ยังคงมีปัญหาต่อเรื่องที่สมควรขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้เสร็จในคราวเดียวกันว่า สภาผู้แทนราษฎรจะสามารถจัดให้มีการประชุมตามปกติโดยไม่ต้องรอให้องค์ประกอบของวุฒิสภาครบถ้วนเสียก่อน ได้หรือไม่

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้ว คณะรัฐมนตรีเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีขึ้นและให้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ หมวด ๗ คณะรัฐมนตรีสำหรับการเรียกประชุมรัฐสภา รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๕ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖๓ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา” การตราพระราชกฤษฎีกาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่จะทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ซึ่งคณะรัฐมนตรีกำลังดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ ตามมติของสภาผู้แทนราษฎรที่กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสาม แต่ปรากฏว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาชุดใหม่แทนชุดเดิมซึ่งครบวาระเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ ยังไม่สามารถจัดให้มีสมาชิกวุฒิสภาครบจำนวนสองร้อยคน ยังไม่อาจประชุมวุฒิสภาได้ จึงมีปัญหาว่า คณะรัฐมนตรีจะดำเนินการให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาดังกล่าวได้หรือไม่ จึงเป็นกรณีที่คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีในการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

พิจารณาประเด็นทั้งสามประเด็นที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว เห็นว่า

ประเด็นที่ ๑ วุฒิสภาซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรัฐสภายังมีสมาชิกวุฒิสภาไม่ครบจำนวนสองร้อยคน คณะรัฐมนตรีจะดำเนินการเพื่อให้มีการตราและประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ เพื่อให้เป็นไปตามมติที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสาม ได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติว่า “ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ”

“...วันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด ...”

สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติกำหนดให้วันที่ ๒๕ มิถุนายน เป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติในการประชุมครั้งที่ ๒๗ (สมัยประชุมสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิดและทรงปิดประชุม”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๕ บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖๓ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภาให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา”

และรัฐธรรมนูญ หมวด ๗ คณะรัฐมนตรี มาตรา ๒๒๑ บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย”

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่า การเรียกประชุมรัฐสภานั้น ถ้าเป็น สมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ สมาชิกผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดวันเริ่มสมัยประชุม การเรียกประชุมรัฐสภา ต้องทำโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งเป็นพระราชอำนาจที่ทรงใช้ทางคณะรัฐมนตรี ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงมี อำนาจหน้าที่ในการตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาขึ้นทุกเกล้า ๆ ถวาย และนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑

พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ตามร่าง ที่คณะรัฐมนตรีส่งมาเป็นเอกสารประกอบ มีข้อความว่า

“.....

โดยที่สมาชิกผู้แทนราษฎรได้กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติในวันที่ ๒๔ มิถุนายน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๔ และมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ตราพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา สมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓”

พระราชกฤษฎีกานี้ตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๔ และ มาตรา ๒๒๑ ที่ให้อำนาจไว้ จึงเห็นว่า คณะรัฐมนตรีดำเนินการตราและประกาศใช้ได้ แม้วุฒิสภายังมี จำนวนสมาชิกไม่ครบสองร้อยคน ตามมาตรา ๑๒๑ ของรัฐธรรมนูญ เพราะปัจจุบันมีสมาชิกผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ส่วนวุฒิสภานั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) บัญญัติว่า “ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ให้ดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน ก่อนวันครบสี่ปี ในกรณีเช่นนี้ ให้อายุของวุฒิสภา และสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้ง เริ่มนับตั้งแต่วันที่สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสามสิ้นสุดลง”

ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ อายุของวุฒิสภาและสมาชิกภาพของสมาชิก วุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งจึงเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓ แสดงว่าวุฒิสภามีอยู่ และสมาชิก วุฒิสภาก็มีอยู่ แต่โดยที่ไม่ได้ดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จ ก็มีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคน ภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี เพราะมีสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งเพียง ๑๒๒ คน ศาลรัฐธรรมนูญ จึงได้วินิจฉัยในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓ ว่า “สมาชิก วุฒิสภาที่ได้รับเลือกตั้งมีจำนวนยังไม่ครบสองร้อยคน ไม่อาจดำเนินการให้มีการประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ วุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ได้” ซึ่งก็หมายความว่าถ้าดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จ มีสมาชิกวุฒิสภาครบสองร้อยคนเมื่อใด วุฒิสภาก็สามารถประชุมเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้

เมื่อวินิจฉัยประเด็นที่ ๑ ดังนี้แล้ว ก็ไม่ต้องวินิจฉัยประเด็นที่ ๒ ที่ว่า หากการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้ การเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ จะต้องเริ่มในวันใด

สำหรับประเด็นที่ ๓ ที่ว่า เมื่อมีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว สภาผู้แทนราษฎรจะสามารถจัดให้มีการประชุมตามปกติโดยไม่ต้องรอให้องค์ประกอบของวุฒิสภาครบถ้วนเสียก่อนได้หรือไม่ นั้น เห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

แสดงว่า รัฐสภาซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะมีการประชุมร่วมกัน หรือแยกกันประชุมก็ได้ การประชุมร่วมกันของรัฐสภาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๓ เท่านั้น

ดังนั้น สภาผู้แทนราษฎรจึงสามารถจัดให้มีการประชุมได้โดยไม่ต้องรอให้องค์ประกอบของวุฒิสภาครบถ้วนเสียก่อน

โดยเหตุผลดังได้พิจารณาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า คณะรัฐมนตรีดำเนินการตราและประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ เพื่อให้เป็นไปตามมติที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดไว้ได้ และสภาผู้แทนราษฎรจะจัดให้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้โดยไม่ต้องรอให้องค์ประกอบของวุฒิสภาครบถ้วน

ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ